

N. HORVÁTH MARGIT és SZILÁGYI ILONA

Klasszikus örökségünkből

szöveggyűjtemény középiskolásoknak

P
edellus

TANKÖNYVKIADÓ

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés	3
Index – Ajánlás	6

I. AZ ARANYKORTÓL A VÍZÖZÖNIG

AZ EMBER TEREMTÉSE	27
Ovidius: Az ember teremtése	27
Biblia: A világ teremtése	28
Biblia: Második teremtéstörténet	28
AZ ARANYKOR	29
Tibullus: Az aranykor	29
Ovidius: A világ négy korszaka (Az aranykorszak)	29
Biblia: Az Éden	31
AZ ARANYKOR EMLÉKE: SATURNALIA	32
Martialis: Saturnalia	32
Catullus: Saturnáliai ajándék	33
Seneca : Saturnalia	34
Gellius: Saturnalia-ünnep Athénban	34
PROMÉTHEUSZ	36
Aiszkhülosz: Prométheusz bűnhődése	36
Goethe: Prométheusz	38
Komjáthy Jenő: Prometheus	40
Lázár Ervin: Tűz	43
VÍZÖZÖN	46
Ovidius: Deucalion és Pyrrha (Deukalion és Pürrha)	46
Biblia: A vízözön	48
Vas István: Az Úr	49

II. GÖRÖG-RÓMAI ISTENVILÁG

Ovidius: Iuppiter és Europa (Zeusz és Európé)	53
Ovidius: Minerva és Arachne (Pallasz Athéné és Arakhné)	55
Ovidius: Apollo és Daphne (Apollón és Daphné)	59
Szabó Miklós: Apollón földje, Delphoi	63
Ovidius: Latona és Niobe (Létó és Niobé)	64

Démétér-himnusz	69
Hermész-himnusz	71
Babits Mihály: Hiszekegy	73

III. GÖRÖG HÉROSZOK

AZ ÍLIÁSZ VILÁGA	77
Homérosz: Hektór és Andromakhé	77
Homérosz: Hektór és Patroklosz párviadala	79
Homérosz: Hektór és Akhilleusz párviadala	80
Áprily Lajos: Patroklos alszik	83
Petronius: Homerus Trimalchio-módra	84

AZ ODÜSSZEIÁHOZ	84
Homérosz: Odüsszeusz Szküllá és Kharübdisz között	84
Berzsenyi Dániel: Osztályrészem (részlet)	85
Márai Sándor: Odüsszeusz jellemzése	85

AZ ALVILÁG	88
Homérosz: Tantalosz és Sziszüphosz	88
Tibullus: A bűnök otthona	90
Babits Mihály: A Danaidák (részletek)	91
Dante: Vergilius és Dante	92
Dante: Költők a Pokol tornácán	94
Rainer Maria Rilke: Orpheusz, Eurüdiké, Hermész	95

IV. RÓMAI MONDAVILÁG ÉS TÖRTÉNELEM

MITIKUS KOR ÉS A KIRÁLYOK	101
Vergilius: Aeneas és utódai	101
Vergilius: A római történelem Aeneas pajzsán	102
Lessing: Laokoón	105
Szabó Magda: A pillanat	107
Beszélj Romulusról és Remusról	110
Livius: Iuppiter Stator temploma	112
Gellius: A Sibylla-könyvek és Tarquinius Superbus király története	113
Livius: Lucretia meggyalázása	114
Ovidius: Lucretia halála	116
A RÓMAI KÖZTÁRSASÁG KORA	119
Livius: Az istenek megvendégelése – lectisternium	119
Kozma Andor: A carthagói harangok	120

A CSÁSZÁRSÁG KORA	122
Suetonius: Augustus halála	122
Tacitus: Petronius	123
Tacitus: Thrasea halála	123
Kosztolányi Dezső: Az isteni színész	125

V. ÚTBAN A KERESZTÉNYSÉG FELÉ

Reviczky Gyula: Pán halála	131
Biblia: Saul megtérése	134
Biblia: Péter Kornéliusznál	135
Biblia: Pál beszéde az Areopáguszon	136

VI. GÖRÖG ÉS RÓMAI MINDENNAPI ÉLET

A GÖRÖG ÉLET KÉPEI	141
Homérosz: Pajzsléírás	141
Keats: Óda egy görög vázához	143
Babits Mihály: Klasszikus álmok	145
Babits Mihály: Hegeso sírja	146
Theokritosz: Paraszt hexameterek	146
Gellius: Hogyan és milyen rend szerint tanultak Püthagorasz iskolájában	147
Pausanias: Egy halálos pankration – viadal	148
A RÓMAI ÉLET KÉPEI	149
Catullus: Nászdal	149
Horatius egy napja	153
Horatius: Nasidienus lakomája	154
Ovidius : Philemon és Baucis (Egy egyszerű lakoma)	156
Petronius: Trimalchio lakomája (Egy fényűző lakoma)	158
A FILOZÓFIA MINT AZ ÉLET VEZÉRELVE (A sztoicizmus és epikureizmus)	160
Marcus Aurelius elmékedései	160
Juhász Gyula: Marcus Aurelius	163
Kosztolányi Dezső: Marcus Aurelius	164
Kosztolányi Dezső: Aurelius	166
Kiss Tamás: A „csarnok” faliképei (M. A. szellemének)	169
Beke Kata: Barátunk, Epikurosz	171

VII. ANTIK SZERZŐK ÉS MŰVEK NYOMÁBAN

CICERO ÉS A RÓMAI JOG (két példa Cicero utóéletéből)	179
Jókai Mór: Félistenek bolondságai	179
Márai Sándor: „A római jog apoteozisa”	183
NÉHÁNY PÉLDA A HORATIUS NOSTERBŐL	187
Berzsenyi Dániel: Horác	187
Gyulai Pál: Horatius olvasásakor	188
Vas István: Vides, ut alta stet	191
Kosztolányi Dezső: Levél Quintus Horatius Flaccushoz	193
Devecseri Gábor: Utószó	195
HORATIUS EXEGI MONUMENTUMA NYOMÁBAN	197
Ovidius: Az Átváltozások epilógusa	197
Janus Pannonius: Pannónia dicsérete	198
Shakespeare: LV. szonett	198
Zrínyi Miklós: Peroráció	199
Alekszandr Puskin: Az emlékmű	200
Illyés Gyula: Az ítéletmondóhoz	201
A SZÁMÚZÖTT OVIDIUS	202
Ovidius: Önéletrajz	202
Michelangelo: A márvány és az asszony	206
Juhász Gyula: Ovid tavaszdala	207
NÉHÁNY ANTIK MESE HATÁSA	208
Aiszóposz: A szamár és a tücskök	208
La Fontaine: La Grenouille qui se veut faire aussi grosse que le Boeuf	208
La Fontaine: A felfuvalkodott béka	209
Heltai Gáspár: A békáról és ökörről	210
Rónay György: A béka felfuvalkodása	211
Kányádi Sándor: A fölfuvalkodott béka s az ökör	212
Aiszóposz: A farkas és a bárány	213
La Fontaine: Le Loup et l'Agneau	213
La Fontaine: A farkas és a bárány	214
И. А. Крылов: Волк и Ягненок	215
Krilov: A farkas és a bárány	216
Lessing: Der Wolf und das Schaf	217
Lessing: A farkas és a bárány	217
Pézteli József: Bárány, Farkas	218
Ady Endre: A Farkas nyilatkozata	219
Nagy Lajos: Farkas és bárány	221

VIII. EPILÓGUS

Tóth Árpád: Aquincumi korcsmában	227
Vas István: Forum Romanum	228
Ez volt az a mocsár... ..	228
Ívek, oszlopok... ..	229
TARTALOMJEGYZÉK	233